

Historien om Økologisk Dansk Naturkød

Mælkeafgiftsfonden

ICOEL, 13. dec. 2023

v/Peter Brinkmann Kristensen

Hvorfor bruge filantropiske midler på at fremme naturkød, som ellers er en god historie?

Baggrund

Biodiversitetskrisen: Samfundsproblem som forsøges løses i projekter og støtteordninger, ofte parallelt med gevinster for vandmiljø og klimaindsatser

Udfordringer med økonomien i naturpleje

Naturpleje med en masse forhindringer (små arealer, tilskudsrisiko, lovgivning mm.) for at gøre plejen attraktiv for landmanden. Meget forskelligartede bedrifter

Dårlig afregning af uensartet "bi-produkt"

Så for at sikre naturplejeren et tillæg og gøre naturpleje mere attraktivt samarbejdes om:

Konceptudvikling - naturkød

Værdikæde for et eller flere naturkødskoncepter udvikles i samarbejde med relevante interessenter, i kæden fra producent til forbruger. **Eksisterende koncepter** inddrages, for at drage nytte af de erfaringer, der allerede er gjort med salg af naturkød.

Formidle historien om naturkød

Erfaringsinddragelse fra naturkødskoncepter DK – mange små og mange projekter:

naturkød - Google-søgning x Naturkød som forretning - og ...

Google

naturkød |

naturkød jammerbugt

naturkød jelling

naturkød sjælland

naturkød fyn

jysk naturkød

lamdrup naturkød

nordjysk naturkød

dansk naturkød

jysk naturkød.dk

jershave naturkød

Koncept Naturkød

Udkast Juni 2018

Kriterier for anvendelse af mærkningsordningen "Smagen af landskabet/Det' Naturkød" ØKOLOGI

Baggrund for udarbejdelse af kriterier

Kriterierne er blevet til på baggrund af en større spørgeundersøgelse blandt både landmænd og forbrugere i regi af projekt Smag på Landskabet. Undersøgelsen har givet indsigt i, hvad forbrugerne lægger vægt på i forhold til naturkød – og hvad landmanden finder realistisk at leve op til.

Kriterierne er blevet yderligere bearbejdet i projekt Naturen – en rentabel del af landbruget. I projekt Naturen – en rentabel del af landbruget er der udarbejdet markedsanalyse, der har vist hvilke forventninger og ønsker detail- og foodservice-forhandlerne har til et naturpleje-kødkoncept. Her var økologi et stærkt ønske.

Formålet med mærkningsordningen " Smagen af landskabet/ Det' Naturkød," er at Slagtedy fra dette mærke har udført naturpleje på nogle af de bedste naturarealer vi har, typisk i Natura 2000-områder. Naturplejens formål er at bevare og øge biodiversiteten i områder med høj naturværdi. Forbrugerne skal vide de er med til at gøre en forskel, og redde unikke arter og naturtyper, når de køber kød med dette mærke.

Kriterier for leverandører til konceptet Det' Naturkød

1. Alle dyreholdere/naturplejere, skal have økologisk autorisation.
2. Konceptet indebærer, at der udarbejdes et kort pleje-notat med anvisninger til, hvordan plejen skal sikre særlige arter eller naturtyper.

Pleje-notatet udarbejdes i samarbejde med plejemyndighed og evt. landbrugskonsulent. Arealet besigtiges i fællesskab og det besluttet her, hvilke fokuspunkter plejen skal have for det konkrete område.

Pleje-notatet skal indeholde:

- Kort over græsningsområdet, med angivelse af forekomst af de væsentlige naturværdier. Arealet skal angives med en entydig stedsangivelse, fx marknummer eller matr.nr.
- Fokusarter for det pågældende område med illustrationer (både minus og plusarter).
- Praktiske anvisninger til plejen og plejeperiode.

4. Krav til græsningsarealerne:
Mindst 50 % ligger indenfor Natura2000-område og mindst 10 % ligger inden for et særligt udpeget Natura 2000-område.

Udenfor Natura2000-områder og hvor områderne ligger uden tilknytning til Natura2000-områder gælder, at der er på græsningsarealet er et sammenhængende område på mindst 10 %, der har en HNV-værdi på 7 eller derover.

5. Levering af dyr under mærket kræver, at dyreholderen en gang årligt har underskrevet en Tro-og-love-erklæring, som sendes til og opbevares af konceptholder. Dyreholderen har pligt til selv at opbevare en kopi af erklæringen og at stille sig til rådighed for kontrol. Dvs. at konceptholder har mulighed for stikprøvekontrol.
6. Det er et krav at slagtedyrene i konceptet skal opfylde kvalitetskriterierne i bilag 1.
7. Alle slagtehuse, slagtere og andre forarbejdningsled skal have økologisk autorisation.
8. Alle landmænd fører en Logbog jf. økologireglerne
9. Dyrene skal som minimum i de sidste 6 måneder inden slagtning opfylde kriterierne.
10. Ved slagtning medsendes en tro og love-erklæring til slagteriet.
11. Som producent under mærkningsordningen forpligtiger man sig til at aflevere oplysninger til brug for branding af konceptet. Det kan være oplysninger om arealer, natur og dyr. Der vil også blive brugt fotos af arealer og dyr i forbindelse med markedsføring.

FORTÆLLINGEN OM NATURKØD

- / Bidrager til at højne biodiversiteten i den danske natur
- / Formentligt væsentligt mere klimavenligt end vi tror
- / Gode smagsnuancer og en høj andel umættede fedtsyrer
- / Høj dyrevelfærd for kvæget, som går ude en stor del af - eller hele - året

A black cow with horns is the central focus, looking towards the camera. It has a yellow identification tag on its ear. In the foreground, the head and nose of another black cow are visible, slightly out of focus. The background shows a grassy field with trees and a blue sky with light clouds.

BIODIVERSITET

/ Produktion af naturkød udfører en vigtig opgave for at beskytte biodiversiteten bl.a. på Natura2000 arealer i Danmark.

/ Naturkvæg bruges som en slags naturens entreprenører til at pleje svært tilgængelige arealer og spise planter, som ikke bruges til menneskeføde.

A black cow is the central focus, shown from the chest up. It has a yellow identification tag on its left ear. The background is a blurred landscape of green fields and trees under a clear sky. A semi-transparent dark grey box is overlaid on the bottom half of the image, containing white text.

SMAGS-OPLEVELSE

/ De mangeartede vilde urter og planter, som dyrene spiser, giver kødet en mere vildtagtig og unik smag.

/ Græs giver en sundere fedtsyreprofil i kød og mælk.

DYREVELFÆRD

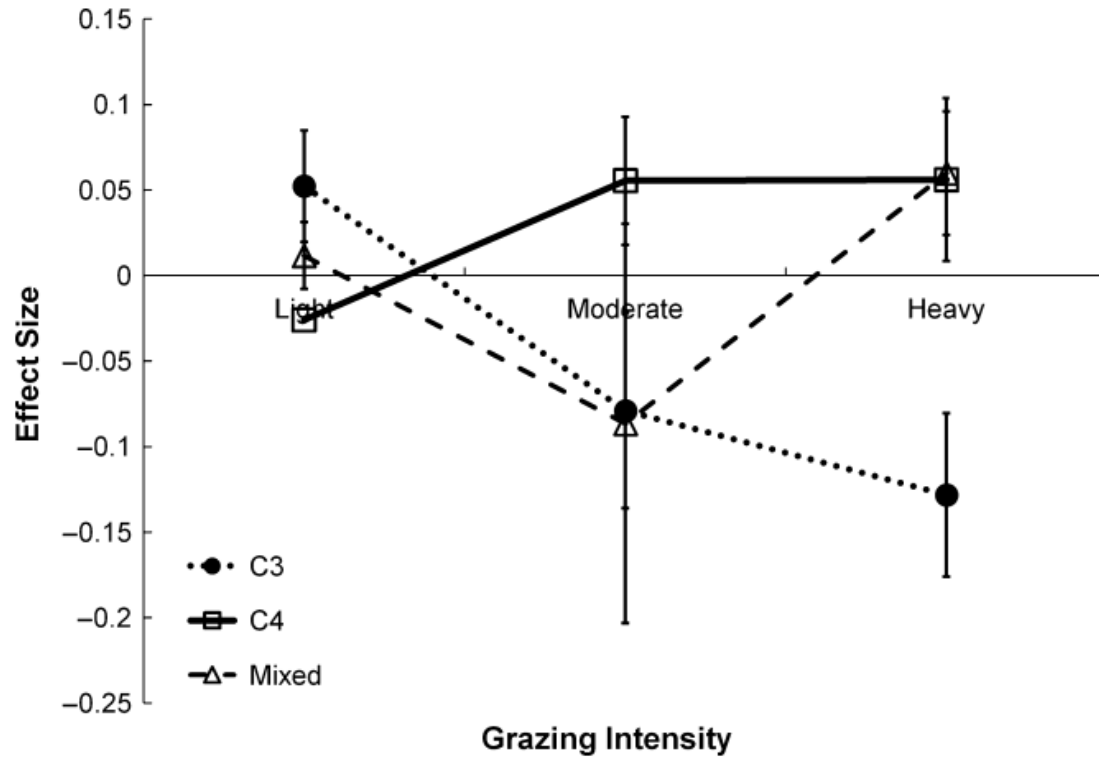
/ Dyrene får lov til at afgræsse hele eller store dele af året.

/ Græs er det naturlige foder til kvæg, hvilket giver højere dyrevelfærd.

/ Landmanden har ansvar for at sikre, at dyrene er i tilstrækkeligt huld og har de fornødne muligheder for at finde læ, ly og tørt leje, enten naturligt eller i læskur.

KLIMA

/ Natur- og
mulighed
/ Naturkø
hvad dere
net sink f

Fig. 2 Mean ($\pm$ SE) residual effect size of grazing on soil organic carbon (SOC) after accounting for associations with soil type, precipitation and a soil $\times$ precipitation interaction for three different categories of grazing intensity (see Methods for definition) and three different types of grass species composition. Contrasts for each grazing intensity level indicate a significant overall interaction between grass species composition and grazing intensity in explaining grazer effects on SOC.

ning får
den.

mavenligt end
grazing act as

ANNE HJERNØE
JOURNALIST, MADSKRIBENT OG KOGEBOGSFORFATTER

PETER BRINKMANN KRISTENSEN
PROJEKTLEDER "NATUREN - EN RENTABEL DEL AF LANDBRUGET"

Naturkød - Konceptaftale

Afsætningskanaler helt centrale for succes:

KØB AF ØKOLOGISK NATURKØD

/ TAMACO FOOD A/S, att. Rasmus Vestergaard
Christensen rvc@tamaco.dk, 87 36 20 03